

Рис 5. Місця майбутнього працевлаштування

Висновки: 1. Аналіз анкет студентів I-III курсів дозволив з'ясувати мотиви обрання напрямку «Готельно-ресторанна справа» - можливість проходити практику за кордоном; можливість відвідувати готелі та ресторани для ознайомлення з їх роботою.

2. Опитування студентів за напрямом «Готельно-ресторанна справа» доцільно проводити з метою визначення мотивації студентів і відповідно коригувати спрямованість навчального процесу.

3. Більшості студентів професія дуже подобається, вони вважають себе конкурентоспроможними та хочуть у майбутньому працювати за спеціальністю.

Література

1. Алексеев Д. Ресторан за интересами // Журнал "Ресторанні відомості", №101, 2006. – С. 12-14.
2. Бородіна В.В. Ресторанно-готельний бізнес: Облік, податки, маркетинг, менеджмент. – М.: Книжковий світ, 2003. – 165 с.
3. Волкова І.В., Миропольський Я.І., Мумрікова Г.М. Ресторанний бізнес. – М: Флінта, 2002. – 184 с.
4. Єфімова О., Єфімова Н. Економіка готелів і ресторанів. – М.: Нове знання, 2004. – 279 с.
5. Кабушкін Н.І., Бондаренко Г.А. Менеджмент готелів і ресторанів. –М.: Нове знання, 2002.– 163 с.
6. Кристофер Енертон-Томас. Ресторанний бізнес. – М.: Росконсульт, 1999. – 240 с.
7. Шулік Н.В. Специфіка ресторанного бізнесу. – М: Вища школа, 1999. – 250 с.

Reference

1. Aleksieiev D. Restoran za interesamy // Zhurnal "Restoranni vidomosti", №101, 2006. – S. 12-14.
2. Borodina V.V. Restoranno-hotelnyi biznes: Oblik, podatky, marketynh, menedzhment. – M.: Knyzhkovyi svit, 2003. – 165 s.
3. Volkova I.V., Myropolskyi Ya.I., Mumrikova H.M. Restorannyi biznes. – M: Flinta, 2002. – 184 s.
4. Yefimova O., Yefimova N. Ekonomika hoteliv i restoraniv. – M.: Nove znannia, 2004. – 279 s.
5. Kabushkin N.I., Bondarenko H.A. Menedzhment hoteliv i restoraniv. –M.: Nove znannia, 2002.– 163 s.
6. Krystofer Enerton-Tomas. Restorannyi biznes. – M.: Roskonsult, 1999. – 240 s.
7. Shulik N.V. Spetsyfika restorannoho biznesu. – M: Vyshcha shkola, 1999. – 250 s.

УДК 796.012.1:616-072.7:378-057.87 (477)

Кухар М.М
аспірант

Львівський державний університет фізичної культури

Яворський Т.І.

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького

Козіброда Л.В.

Національний університет "Львівська політехніка"

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЩОДО МОРФО-ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ

В статті поданий аналіз наукових досліджень, пов'язаних з проблемою погіршення стану здоров'я студентської молоді, що навчається у вищих закладах освіти України. Мета дослідження: проаналізувати та узагальнити наукові дослідження щодо морфо-функціонального стану студентів, виокремити фактори, які впливають на морфо-функціональний стан. Організація дослідження: опрацьовано сучасні наукові дослідження щодо фізичного стану та здоров'я студентів. Результати та обговорення: встановлено тенденцію до погіршення морфо-функціональних показників та фізичної працездатності; ріст захворюваності в процесі професійної підготовки, що значно утруднює організацію фізичного виховання студентської молоді. Висновки: виявлено, що ефективність процесу фізичного

виховання у вищих закладах освіти України вимагає створення умов для індивідуального і диференційованого фізичного навантаження студентів.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, стан здоров'я, морфо-функціональний стан, фізична працездатність.

Кухар М.М., Яворський Т.И., Козиброда Л.В. Анализ научных исследований по морфофункциональному состоянию студентов. В статье представлен анализ научных исследований, связанных с проблемой ухудшения состояния здоровья студенческой молодежи, обучающейся в высших учебных заведениях Украины. Цель исследования: проанализировать и обобщить научные исследования по морфофункциональному состоянию студентов, выделить факторы, влияющие на морфофункциональное состояние. Организация исследования: обработано современные научные исследования по физическому состоянию и здоровью студентов. Результаты и обсуждение: установлена тенденция к ухудшению морфофункциональных показателей и физической работоспособности; рост заболеваемости в процессе профессиональной подготовки, что значительно затрудняет организацию физического воспитания студенческой молодежи. Выводы: выявлено, что эффективность процесса физического воспитания в высших учебных заведениях Украины требует создания условий для индивидуальной и дифференцированной физической нагрузки студентов.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты, состояние здоровья, морфофункциональное состояние, физическая работоспособность.

Kykhara M., Yavorsky T., Kozibroda L. The analysis of scientific researches about morpho-functional students' condition. The article represents the analysis of scientific researches connected with the problem of health deterioration among students from Ukrainian higher education institution. Aim of the research is analyzing, generalizing scientific research about morpho-functional students' condition; highlighting factors influencing morpho-functional condition. Organization of the research: modern scientific researches about morpho-functional physical condition and students' health have been processed. Results and discussions: there exist the tendency to morpho-functional indicators and physical efficiency deterioration; illnesses increasing in the process of professional preparation that complicates students' physical education organization.

Conclusions: it was investigated that the process of physical education require creating conditions for individual and differentiated students' physical activity; implementing new studying programs and innovative methodological approaches, while taking into account physical development, health condition, physical preparation, morpho-functional condition.

Factors, influencing morpho-functional condition are motivation, content of the work performed, level of sensor loading, level of nervous system activeness and individual qualities of higher nervous activity; adequacy of physical loading during physical training; socio-pedagogical factors; specifics of lifestyle ext. It was observed that on the primary stage the majority of students have tendency to unsatisfied features of the morpho-functional condition.

The negative changes in functional condition of life-support systems, especially cardiovascular, respiratory, muscle-skeletal occur during studying.

Key words: physical education, health condition, morpho-functional condition, physical efficiency.

Постановка проблеми. Дослідження та оцінка морфо-функціонального стану студентської молоді, змісту занять з фізичного виховання і принципу розподілу студентів на медичні групи гостро піднята в багатьох наукових працях та у великій кількості висвітлюється в інтернет-ресурсах.

Показники морфо-функціонального стану є одними з основних за інформативністю щодо індивідуального розвитку організму та стану здоров'я, а специфіка функціональних можливостей організму визначає ступінь передпатологічних змін [13, с. 104]. На сучасному етапі спостерігається тенденція щодо погіршення рівня здоров'я українського молодого покоління, а збільшення захворюваності, зниження рівня фізичної підготовленості та морфологічного стану стає нагальною проблемою для спеціалістів різних наукових сфер [6, с. 1; 8, с. 2; 12, с. 152].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фізичне виховання є складовою всебічного розвитку особистості. Воно спрямоване на забезпечення фізичного розвитку, зміцнення здоров'я, морфологічне і функціональне вдосконалення організму людини. Сьогодні спостерігаємо скорочення практичних занять з фізичного виховання у вищих закладах освіти України. Позааудиторні заняття проходять поза розкладом 2 години на тиждень у перші два роки навчання (I-II курс). Численні публікації науковців свідчать, що за такої організації фізичного виховання марно сподіватись навіть не на розвиток, а на збереження наявного рівня фізичного стану та здоров'я студентів.

В останніх дослідженнях, які стосуються вивчення основних морфологічних (зріст, маса тіла й ін.) та функціональних (життєва ємність легень, м'язова сила, частота серцевих скорочень, артеріальний тиск і ін.) показників молоді, автори констатують їхнє критичне погіршення [11, с. 59; 17, с. 146;]. Морфо-функціональні відхилення, низьку фізичну підготовку мають 34–90 %, хронічну патологію – 20–50 % абітурієнтів, унаслідок чого до підготовчої медичної групи з фізичного виховання зараховують 58–65 %, до спеціальної – 13–18 % першокурсників [16, с. 237].

Під дією фізичних вправ в організмі відбуваються морфологічні та функціональні зміни, які спонукають до значного розширення функціональних можливостей органів і систем. Разом з цим підвищується специфічна і неспецифічна стійкість, опір організму людини до дій різних несприятливих факторів зовнішнього середовища, покращується пристосування до фізичних навантажень [3, с. 3]. Тому науковці в своїх працях наголошують, що процес фізичного виховання потрібно постійно вдосконалювати і будувати на основі врахування морфо-функціональних особливостей студентів за принципами

індивідуалізації і диференціації [4, с. 1; 18, с. 61]. Негативні зміни морфо-функціональних можливостей організму, які все частіше спостерігаються на сучасному етапі професійної підготовки студентів, значно утруднюють організацію фізичного виховання молоді, це в свою чергу дає підстави стверджувати, що наше дослідження є актуальним.

Мета дослідження: шляхом аналізу та узагальнення сучасних наукових досліджень виокремити фактори, які впливають на морфо-функціональний стан студентів.

Завдання дослідження :

1. Проаналізувати актуальні наукові публікації щодо досліджень морфо-функціонального стану студентів.
2. Виявити фактори, які впливають на морфо-функціональний стан.

Методи та організація дослідження: аналіз та узагальнення матеріалів наукової, методичної літератури та статистичних матеріалів.

Виклад основного матеріалу. За низкою функціональних та морфологічних параметрів організму людини можна визначити її рівень здоров'я. Студентство є тим періодом, коли, в основному, завершується формування структур і функцій організму у відповідності зі спадковими факторами та особливостями стилю життя. Заняття фізичною культурою і спортом впливають на рівень морфо-функціональних показників, що відображають стан організму в певний період онтогенезу [7, с. 164; 17, с. 146]. Разом з тим, в юнацькому віці необхідно проводити корекцію окремих сторін морфологічного і функціонального стану організму для зміцнення здоров'я в наступний період життя людини [7, с. 164].

Морфо-функціональний стан є прогностичним критерієм спортивної придатності, оскільки він характеризує індивідуальний розвиток організму та стан здоров'я в цілому. Морфо-функціональні особливості впливають на прояв фізичних якостей (сили, гнучкості, швидкості, витривалості), фізичну працездатність і адаптацію організму до різних умов зовнішнього середовища, у тому числі – фізичних навантажень. Тому, оцінка змін морфо-функціонального стану та фізичної підготовленості в умовах впливу специфічних фізичних навантажень є прогностичним критерієм успішності спортивної діяльності та дозволяє визначити їх негативні тенденції й своєчасно внести корективи [20, с. 277]. Але, науковці Басанець Л., Іванова О., Белікова Я. [2, с. 92] наголошують на тому, що надмірні фізичні навантаження і форсоване досягнення високих спортивних результатів значно підвищує ймовірність виникнення патологічних станів. Тому вкрай важливим є з'ясування особливостей функціонування організму в умовах систематичних фізичних навантажень різної інтенсивності і спрямованості.

Функціональний стан визначають як інтегральний комплекс фізіологічних функцій і якостей людини, які забезпечують ефективне виконання професійної роботи при певному рівні фізіологічних затрат організму. Поняття "функціональний стан" введено для характеристики стану людини, пов'язаного з виконанням певної діяльності. Виявлено, що ефективність діяльності завжди залежить від функціонального стану людини. Також, функціональний стан є результатом динамічної взаємодії організму із зовнішнім середовищем, який характеризується проявами якостей і властивостей організму людини, що прямо або опосередковано визначають її діяльності. У наукових дослідженнях відмічається, що функціональний стан залежить від різних факторів, а саме: мотивації, змісту праці, рівня сенсорного навантаження, вихідного рівня активності нервової системи, індивідуальних властивостей вищої нервової системи, адекватності роботи, що виконується та ін. [10, с. 128-130].

У окремих дослідженнях виділяють підходи до визначення функціонального стану:

- фізіологічний стан організму і його систем (будь-який стан є функціональним, тобто відбиває рівень функціонування організму в цілому чи окремих його систем, а також виконує функції адаптації до даних умов існування);
- фонову активність центральної нервової системи, що супроводжує ту чи іншу діяльність; при цьому зміни функціонального стану залежать не тільки від збудливості головного мозку, а й від його реактивності, лабільності та інших властивостей [10, с. 128-130].

Рівень фізичного розвитку залежить від взаємовираженості, відповідності та взаємодії антропометричних ознак, що визначають поняття пропорційності та гармонійності, а також від функціональних показників, які є проявом життєдіяльності структурних компонентів тіла людини. Період навчання у вищих закладах освіти характеризується значним впливом навчальних навантажень, які потребують інтелектуального і психоемоційного напруження; сприйняттям і переробленням різноманітної інформації; підвищеними вимогами до обсягу й якості знань; недостатньою руховою активністю; нераціональним харчуванням і режимом дня; шкідливими звичками студентів, що призводить до зниження рівня активності функціональних систем організму, рівнів фізичного розвитку та фізичної працездатності. Це зумовлює значну уразливість молоді до несприятливих соціальних і середовищних чинників, створює потенційну загрозу здоров'ю, приводить до виникнення розумової перевтоми та виснаження, зриву адаптаційно-компенсаторних механізмів, зростання кількості студентів з хронічними відхиленнями у здоров'ї та соціальної дезадаптації. Під впливом тривалих і безперервних стресових ситуацій може спостерігатися порушення механізмів регуляції вегетативного гомеостазу і, як наслідок, це приводить до виникнення різного роду патологічних змін з боку функціональних систем. Тому більшість авторів стверджує, що процес навчання в сучасному вищому закладі освіти можна розглядати як один із факторів негативного впливу на стан здоров'я студентів [13, с. 104; 15, с. 136; 16, с. 237; 17 с. 146].

Такий аспект, як фактори антропогенного середовища, теж впливає на функціональні системи всього організму, викликає його якісні та кількісні зміни, що в свою чергу позначається на стані здоров'я студентів. За період навчання фізіологічні системи людини, перебуваючи під впливом значного навчального навантаження та соціально-психологічних факторів, стають особливо вразливі до несприятливих факторів навколишнього середовища. Всі ці відхилення в роботі різних систем організму, що сформувалися в студентському віці, на нашу думку, знижують можливості реалізації найважливіших соціальних і біологічних функцій при вступі в соціально активний період життя людини.

Щодо даної проблематики було проведено багато наукових досліджень як вітчизняними, так і зарубіжними

авторами. Так, у своїх наукових працях Ковалів М.О. провела оцінку морфо-функціонального розвитку, харчового і хімічного статусу організму вступників до вищого медичного навчального закладу за статтю, віком, місцем постійного проживання та формування адаптації першокурсників до семестрово-залікової і кредитно-трансферної систем навчання, визначила шляхи покращання морфо-функціонального стану, адаптації та харчового статусу організму першокурсників [9, с. 3].

Безпалова Н.М. встановила морфо-функціональні закономірності фізичного розвитку студентів та професійних спортсменів різної спеціалізації в залежності від типу автономної нервової системи і визначила, що студенти з переважанням симпатотонічного типу автономної нервової системи краще виконують роботу швидкісного характеру, з вищими спортивними результатами; студенти з нормотонічним типом – краще виконують роботу силового характеру, що сприяє найкращим результатам фізичної підготовки; студенти з парасимпатотонічним типом – краще виконують роботу на витривалість, з вищими спортивними результатами [3, с. 5-6].

Салук І.А. вказує на незадовільний стан показників соматичного здоров'я, фізичного розвитку та рухової підготовленості студентів і наголошує на позитивному впливі засобів різної спортивної спрямованості на функціональний стан студентів [19, с. 3-4].

Хлус Н.О. сформувала і впровадила класифікацію тренувальних засобів степ-аеробіки за педагогічним спрямуванням і ступенем функціонального впливу на організм [21 с. 9-10].

Бурень Н. В. розробила методику корекції фізичної підготовленості та функціонального стану організму студентів технічних ВНЗ [5, с. 3].

Малахова Ж. В. виявила взаємозв'язок між показниками морфо-функціонального стану, фізичної підготовленості у студентів спеціальних медичних груп з різними нозологіями, обґрунтувала диференціацію засобів, методів та змісту занять з фізичного виховання з урахуванням фізичних можливостей організму, їхнього резерву та захворювання студентів. Окрім цього, розробила комплексну програму фізичного виховання, що включає засоби, методи, рухові режими не тільки в навчальних заняттях, але і зміст індивідуальних оздоровчих програм для нозологічних груп у позанавчальний час [14, с. 2-3].

Євтухом М.І. розроблено авторську методику оздоровлення студентів, яка передбачає застосування диференційованих фізичних навантажень відповідно до функціональних характеристик організму у процесі фізичного виховання та запропоновано комплексну програму фізичного виховання для студентів ВНЗ III–IV рівнів акредитації під час професійної підготовки. Ця програма спрямована на оздоровлення організму з урахуванням індивідуальних особливостей [8, с. 3].

Арламовським Р.В. розроблено програму підвищення фізичної підготовленості підлітків різних соматотипів чоловічої та жіночої статі. На підставі комплексного підходу з урахуванням показників фізичного розвитку, соматичного здоров'я, функціональних резервів організму створено моделі фізичної підготовленості екоморфного, мезоморфного, ендоморфного соматотипів жіночої та чоловічої статі. Виявлено в структурі фізичної підготовленості чоловічої статі екоморфного та ендоморфного соматотипів наявність фактора «резерви регуляції», що свідчить про важливе значення механізмів регуляції функцій організму в цей віковий період [1, с. 3].

Висновок. Узагальнюючи вище поданий матеріал, слід наголосити, що науковці вказують на низьку ефективність занять з фізичного виховання, під час якого не досягається розвивального, тренувального та оздоровчого ефекту.

На їхню думку, фізичне виховання студентів у вищих закладах освіти може бути ефективним і виконувати оздоровчу функцію лише за умов відповідності фізичних навантажень функціональним можливостям організму, показники яких повинні визначатися вже на початкових етапах навчання. В наукових роботах наголошується на тому, що процес фізичного виховання вимагає створення умов для індивідуального і диференційованого фізичного навантаження студентів, упровадженні нових навчальних програм та інноваційних методологічних підходів з урахуванням рівня фізичного розвитку, стану здоров'я, фізичної підготовленості та морфо-функціонального стану.

Серед факторів, що впливають на морфо-функціональний стан організму виокремлюють: мотивацію; зміст виконуваної праці; рівень сенсорного навантаження; вихідний рівень активності нервової системи та індивідуальні властивості вищої нервової діяльності; адекватність фізичного навантаження під час занять фізичним вихованням; соціально-педагогічні чинники; вплив зовнішнього середовища та спадкові фактори; особливості стилю життя молоді та інші. Виявлено, що вже на початкових етапах навчання значній частці студентів притаманні ознаки незадовільного морфо-функціонального стану організму. Під час навчання відбуваються негативні зміни в функціональному стані систем життєзабезпечення, особливо серцево-судинній, дихальній та кістково-м'язовій.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні оптимальних шляхів покращення морфо-функціонального стану, фізичної підготовленості та оздоровлення студентської молоді.

Література

1. Арламовський Р.В. Удосконалення фізичної підготовленості підлітків з різним соматотипом: автореф. здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. – ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, 2016.

2. Басанець, Л. М. Комплексна оцінка морфофункціональних характеристик студентів з різним рівнем фізичної підготовленості і спортивної кваліфікації [Текст] / Л. М. Басанець, О. І. Іванова, Я. С. Белікова // Природничі науки : збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; редкол.: А. П. Вакал, Ю. І. Литвиненко, О. В. Говорун [та ін.]. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. – Вип. 10. – С. 92–98.

- 3.Безпалова Н. М. Морфофункціональні закономірності фізичного розвитку студентів в залежності від переваження типу автономної нервової системи: . автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. біол.наук: спец. 14.03.01 "нормальна анатомія" / Н. М. Безпалова. – Тернопіль, – 2010. – 18 с.
- 4.Боднар І. Р. Фізичне виховання студентів з низьким рівнем підготовленості : автореф. дис. канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення"/ І. Р. Боднар. – Луцьк, ВДУ ім. Л. Українки, 2000. – 19 с
- 5.Бурень Н.В. Корекція фізичної підготовленості та функціонального стану студентів технічних спеціальностей засобами фізичної культури і спорту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 – Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення / Н.В. Бурень. – Х., 2010. – 22 с.
- 6.Волочій Ф. Фізичний розвиток і фізична підготовленість студентів I-V курсів з різним рівнем рухової активності / Ф. Волочій, М. Васильків // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2012 – № 2 – С. 92 – 97. 2.
- 7.Герасевич А. Н., Олексюк А. П., Пархоц, Е. Г.Сравнение морфофункционального состояния организма студентов разных факультетов, имеющих отличия по уровню двигательной активности: сб. науч. ст. по материалам I Респ. науч.-практ. конф. с междунар. участием, Минск, 15 марта 2017 г. / редкол.: И. В. Пантюк (отв. ред.) [и др.]; БГУ, Факультет социокультурных коммуникаций, кафедра экологии человека. – Минск: Изд. Центр БГУ, 2017. – С. 163–168.
- 8.Євтух М. І. Методика оздоровлення студентів ВНЗ під час професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 – Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення / М. І. Євтух – Івано-Франківськ, 2016. – 20 с.
- 9.Ковалів М.О. Фізіолого-гігієнічна оцінка морфофункціонального стану, харчового статусу й адаптації студентів-медиків. – автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд.. мед. наук: спец. 14.02.01 – гігієна та професійна патологія (медичні науки). / М.О. Ковалів. К., 2017. – 20 с.
10. Кокун О.М. Психофізіологія. Навчальний посібник. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 184 с.
11. Колос Н. А. Особенности морфофункционального развития студентов / Н. А. Колос, И. Й. Малинский, В. В. Яременко // Педагогика, психология та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2010. – № 12. – С. 59–61.
12. Кошелева О. Фізична підготовленість студентів закладів вищої освіти різного профілю протягом навчання / О. Кошелева // Спортивний вісник Придніпров'я: науково-практичний журнал. – Дніпро: Інновація, № 1, 2018. – С.152–158.
13. Маланюк Л. Морфофункціональна характеристика студентів Прикарпаття / Любомир Маланюк, Роман Римик // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Л., 2015. – Вип. 19, т. 3. – С. 104 – 109.
14. Малахова Ж. В. Здоров'яформуючі технології в процесі фізичного виховання студентів спеціальних медичних груп: автореф. здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. – Київ, 2013. – 20 с.
15. Павленко І. О. Фізичний стан як показник здоров'я студентів вищих навчальних закладів / І. О. Павленко // II Всеукраїнська науково-практична конференція "Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення". – Харків, 2016. – С. 135–139.
16. Пластунов Б.А. Функціональний стан серцево-судинної системи першокурсників вищих навчальних закладів і чинники, що його формують (огляд літератури) / Б.А. Пластунов, М.О. Ковалів // Буковинський медичний вісник. – 2015. – Т. 19, № 1 (73). – С. 237–246.
17. Попель С. Л. Морфофункціональна характеристика організму студентів факультету фізичного виховання / С. Л. Попель, І. М. Ващенко, І. Г. Цап // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. - 2016. - Вип. 137. - С. 146-150.
18. Сабіров О. Стан фізичного розвитку студентів вищих навчальних закладів / О. Сабіров, В. Пантік, Г. Гац // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – 2016. – № 3. – С. 60–65.
19. Салук І.А. Індивідуалізація фізичного виховання студентів з різним рівнем здоров'я: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 – Теорія і методика навчання / І.А. Салук. – К., 2010. – 20 с.
20. Скиба О. Особливості морфо-функціонального статусу та фізичної підготовленості юних спортсменів різних соматотипів / О. Скиба, С. Дмитрук // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2016. – № 3. – С. 276–284.
21. Хлус Н.О. Технологія підвищення фізичної підготовленості студенток ВНЗ гуманітарного профілю засобами степ-аеробіки: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту: спец. 24.00.02 – фізична культура, фізичне виховання різних груп населення / Н.О.Хлус. – Львів., 2015. – 20 с.

Reference

- 1.Arlamovskiy R.V. Udoskonalennia fizychnoi pidhotovlenosti pidlitkiv z riznym somatotypom: avtoref. zdobuttia naukovoho stupenia kandydata nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu za spetsialnistiu 24.00.02 – fizychna kultura, fizyчне vykhovannia riznykh hrup naselennia. – DVNZ «Prykarpatskyi natsionalnyi universytet imeni Vasylia Stefanyka», Ivano-Frankivsk, 2016.
- 2.Basanets, L. M. Kompleksna otsinka morfofunktsionalnykh kharakterystyk studentiv z riznym rivnem fizychnoi pidhotovlenosti i sportyvnoi kvalifikatsii [Tekst] / L. M. Basanets, O. I. Ivanova, Ya. S. Bielikova // Pryrodnychi nauky : zbirnyk naukovykh prats / Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, Sumskiy derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni A. S. Makarenka ; redkol.: A. P. Vakal, Yu. I. Lytvynenko, O. V. Hovorun [ta in.]. – Sumy : SumDPU imeni A. S. Makarenka, 2013. – Vyp. 10. – S. 92–98.

3. Bezpalova N. M. Morfofunktsionalni zakonomirnosti fizychnoho rozvytku studentiv v zalezhnosti vid perevazhennia typu avtonomnoi nervovoi systemy: . avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. biol.nauk: spets. 14.03.01 "normalna anatomiiia" / N. M. Bezpalova. – Ternopil, – 2010.– 18 s.
4. Bodnar I. R. Fizychni vykhovannia studentiv z nyzkym rivnem pidhotovlenosti : avtoref. dys. kand. nauk z fiz. vykh. i sportu : spets. 24.00.02 "Fizychna kultura, fizychni vykhovannia riznykh hrup naselennia" / I. R. Bodnar. – Lutsk, VDU im. L. Ukrainky, 2000. – 19 s.
5. Buren N.V. Korektsiia fizychnoi pidhotovlenosti ta funktsionalnogo stanu studentiv tekhnichnykh spetsialnosti zasobamy fizychnoi kultury i sportu: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02 – Fizychna kultura, fizychni vykhovannia riznykh hrup naselennia / N.V. Buren. – Kh., 2010. – 22 s.
6. Volochii F. Fizychnyi rozvytok i fizychna pidhotovlenist studentiv I-V kursiv z riznym rivnem rukhovoï aktivnosti / F. Volochii, M. Vasylyk // Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. – 2012 – № 2 – S. 92 – 97.
7. Gerasevich, A. N. , Oleksyuk A. P., Parhots, E. G. Sravnenie morfofunktsionalnogo sostoyaniya organizma studentov raznykh fakultetov, imeyushchih otlichyia po urovnyu dvigatelnoy aktivnosti: sb. nauch. st. po materialam I Resp. nauch.-prakt. konf. s mezhdunar. uchastiem, Minsk, 15 marta 2017 g. / redkol.: I. V. Pantyuk (otv. red.) [i dr.]; BGU, Fakultet sotsiokulturnykh kommunikatsiy, kafedra ekologii cheloveka. – Minsk: Izd. Tsentr BGU, 2017. — S. 163–168.
8. Ievtukh M. I. Metodyka ozdorovlennia studentiv VNZ pid chas profesiinoï pidhotovky : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02 – Fizychna kultura, fizychni vykhovannia riznykh hrup naselennia / M. I. Ievtukh – Ivano-Frankivsk, 2016. – 20 s.
9. Kovaliv M.O. Fiziolohe-hihienichna otsinka morfofunktsionalnogo stanu, kharchovoho statusu y adaptatsii studentiv-medykiv. – avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand.. med. nauk: spets. 14.02.01 – hihiena ta profesiina patolohiia (medychni nauky). / M.O. Kovaliv. K., 2017. – 20 s.
10. Kokun O.M. Psykhofiziolohe. Navchalnyi posibnyk. – K: Tsentr navchalnoi literatury, 2006.–184 s.
11. Kolos N. A. Osobennosti morfofunktsionalnogo razvytia studentov / N. A. Kolos, Y. Y. Malynskiy, V. V. Yaremenko // Pedahohika, psykhohiia ta medyko-biolohechni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. – 2010. – № 12. – S. 59–61.
12. Kosheleva O. Fizychna pidhotovlenist studentiv zakladiv vyshchoï osvity riznoho profilu protiahom navchannia / O. Kosheleva // Sportyvnyi visnyk Prydniprovia: nauko-vo-praktychnyi zhurnal. – Dnipro: Innovatsiia, № 1, 2018. – S.152–158
13. Malaniuk L. Morfofunktsionalna kharakterystyka studentiv Prykarpattia / Liubomyr Malaniuk, Roman Rymyk // Moloda sportyvna nauka Ukrainy : zb. nauk. pr. z haluzi fiz. vykhovannia, sportu i zdorovia liudyny / za zah. red. Yevhena Prystupy. – L., 2015. – Vyp. 19, t. 3. – S. 104–109.
14. Malakhova Zh. V. Zdoroviaformuiuchi tekhnolohii v protsesi fizychnoho vykhovannia studentiv spetsialnykh medychnykh hrup: avtoref. zdobuttia nauko-voho stupenia kandydata nauk z fizychnoho vykhovannia i sportu za spetsialnistiu 24.00.02 – fizychna kultura, fizychni vykhovannia riznykh hrup naselennia. – Kyiv, 2013. – 20 s.
15. Pavlenko I. O. Fizychnyi stan yak pokaznyk zdorovia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv / I. O. Pavlenko // II Vseukrainska nauko-vo-praktychna konferentsiia "Aktualni problemy fizychnoho vykhovannia riznykh verstv naselennia". – Kharkiv, 2016. – S. 135–139.
16. Plastunov B.A. Funktsionalnyi stan sertsevo-sudynnoi systemy pershokursnykh vyshchykh navchalnykh zakladiv i chynnyky, shcho yoho formuiut (ohliad literatury) / B.A. Plastunov, M.O. Kovaliv // Bukovynskiy medychnyi visnyk. – 2015. – T. 19, № 1 (73). – S. 237–246.
17. Popel S. L. Morfofunktsionalna kharakterystyka orhanizmu studentiv fakultetu fizychnoho vykhovannia / S. L. Popel, I. M. Vashchenko, I. H. Tsap // Visnyk Chernihivskoho natsionalnogo pedahohichnoho universytetu. Seriia : Pedahohichni nauky. – 2016. – Vyp. 137. – S. 146–150.
18. Sabirov O. Stan fizychnoho rozvytku studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv / O. Sabirov, V. Pantik, H. Hats // Fizychni vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi. – 2016. – № 3. – S. 60–65.
19. Saluk I.A. Indyvidualizatsiia fizychnoho vykhovannia studentiv z riznym rivnem zdorovia: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ped. nauk: spets. 13.00.02 – Teoriia i metodyka navchannia / I.A. Saluk. – K., 2010. – 20 s.
20. Skyba O. Osoblyvosti morfofunktsionalnogo statusu ta fizychnoi pidhotovlenosti yunykh sportsmeniv riznykh somatotypiv / O. Skyba, S. Dmytruk // Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. – 2016. – № 3. – S. 276–284.
21. Khlus N.O. Tekhnolohiia pidvyshchennia fizychnoi pidhotovlenosti studentok VNZ humanitarnoho profilu zasobamy step-aerobiky: avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. nauk z fiz. vykhovannia i sportu: spets. 24.00.02 – fizychna kultura, fizychni vykhovannia riznykh hrup naselennia / N.O.Khlus. – Lviv., 2015. – 20 s.

Лішнянський В.В.

**старший викладач кафедри германських мов і перекладознавства,
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, м. Дрогобич**

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Стаття присвячена проблемі підготовки майбутніх вихователів до фізичного виховання дітей дошкільного віку. Визначено психолого-педагогічні аспекти професійної підготовки студентів до формування у дошкільників основних локомоцій і фізичних якостей, бажання піклуватися про власне здоров'я, займатися фізичною культурою і спортом. Охарактеризовано функціональні обов'язки вихователя закладу дошкільної освіти, підготовленого до навчання дітей